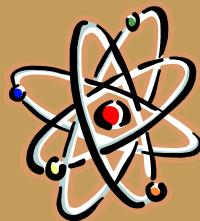

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

KMDI félévzáró
konferencia

A tudományos kutatómunka tervezése, szervezése

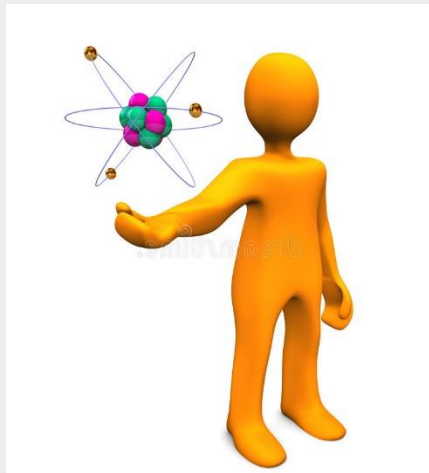
Előadó: Dr. Hornyacsek Júlia egyetemi docens

NKE, HHK, KMDI

2020. december 03.

Az előadás főbb kérdéskörei

- 1. A tudományos kutatómunka folyamata, fő szakaszai**
- 2. A kutatómunka szakaszainak tartalma**
- 3. A kutatás tervezése, szervezése, a kutatási terv tartalma**

1. A tudományos kutatómunka folyamata, fő szakaszai

A tudományos kutatás fogalma, rendeltetése

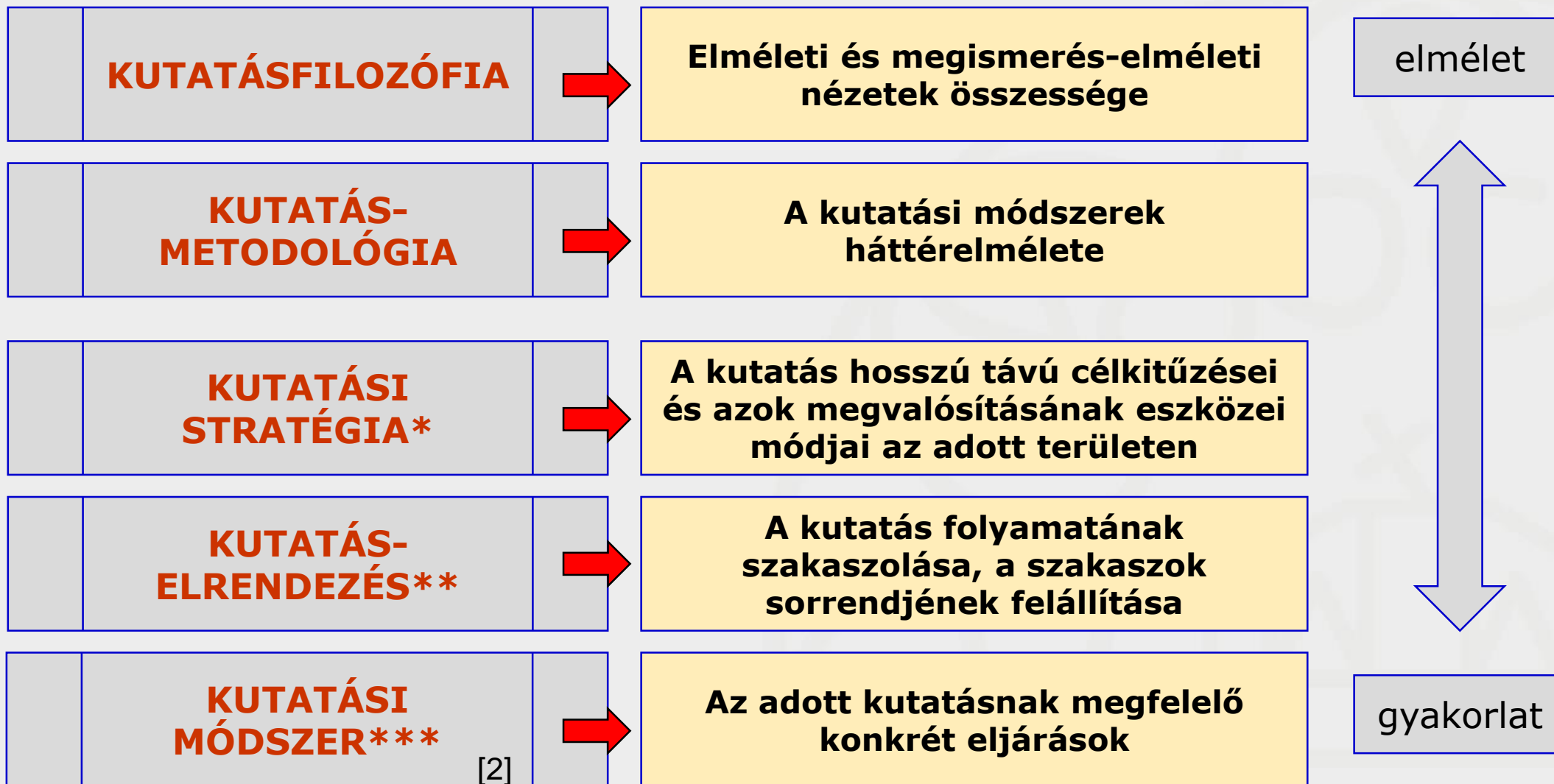
„A tudományos kutatás adott helyen, időben, tudományterületen és vizsgálati szinten az a **tervszerűen végzett**, (...) eddigi tudományos ismereteken alapuló **emberi tevékenység**, amelynek célja új, az eddigi ismeretek rendszeréhez kapcsolódó (....), adott területen hosszabb vagy rövidebb távlatban általános érvényű **adat, összefüggés, hatás** vagy **kölcsönhatás megállapítása**, vagy **létrehozása**.

[1]

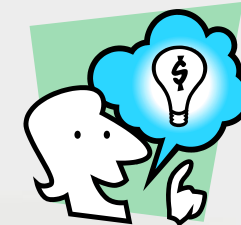
FOLYAMAT

A kutatási folyamatot meghatározó keretek, szintek

A tudományos kutatás stratégiái

Alapvető stratégiák:

Természet- tudományos

Hermeneu- tikai

- **Induktív stratégia:** az empíriából kiindulva, az ott gyűjtött adatokat elemezve, általánosítva jut el az elméletig. Fő eszköze: indukción
- **Deduktív stratégia:** az általánostól a speciális felé haladó. Meglévő általános elvek törvényszerűségek, történeti tapasztalatok elemzése után a gyakorlat számára fontos eredményekhez jut. Az elméletet operacionalizálja. Fő eszköze a dedukción.
- **Leíró stratégia:** ha a valóságban (sport, gazdaság, pedagógia stb.) meglévő helyzetet kívánunk leírni, leíró kutatások segítségével kapunk választ. Leírás.
- **Összefüggés-feltáró stratégia:** amikor két helyzet kapcsolatát a különböző ismérvek egymáshoz való viszonyát, összefüggéseit (korrelációját) vizsgáljuk. *Korrelációs stratégiai eszközök:* teszt, kérdőív normatív összehasonlításra való adatokkal, kérdőívek, skálák, amelyek viszonyulást mérnek; strukturált interjú, „beavatkozás-mentes kutatás” (könyvek, dokumentumok elemzése), strukturált megfigyelés stb.
- **Kísérleti stratégia:** amikor a független változókat magunk módosítjuk.
(egyváltozós-többváltozós, igazi (ellenőrzött csoportba sorolással) vagy kvázi (random)).[3.a]
- **Ok-okság feltáró stratégia:** oka-e valami egy dolognak? [4]

A tudományos kutatás elrendezése, megvalósításának folyamata

A kutatómunka fázisai:

0. Témaválasztás
1. Előzetes tájékozódás (a kutatási kérdés, tudományos **probléma**, előzetes hipotézis megfogalmazása)
2. Tervezés (mit, miért, hogyan, mi célból)
3. TERV készítése (Elővizsgálat: irodalom áttekintés, módszer, eszközök kipróbálása)
4. Adatgyűjtés (irodalom, okirat, jogszabály, korábbi kutatási anyag, kérdőív, teszt stb.)
5. Adatfeldolgozás és elemzés, (értékelés, összegzés, következtetések)
6. Nyilvánossá tétel (dolgozat, cikk, jelentés, előadás, értekezés)
7. Véleménycserék a kutatók között. Folyamatos.

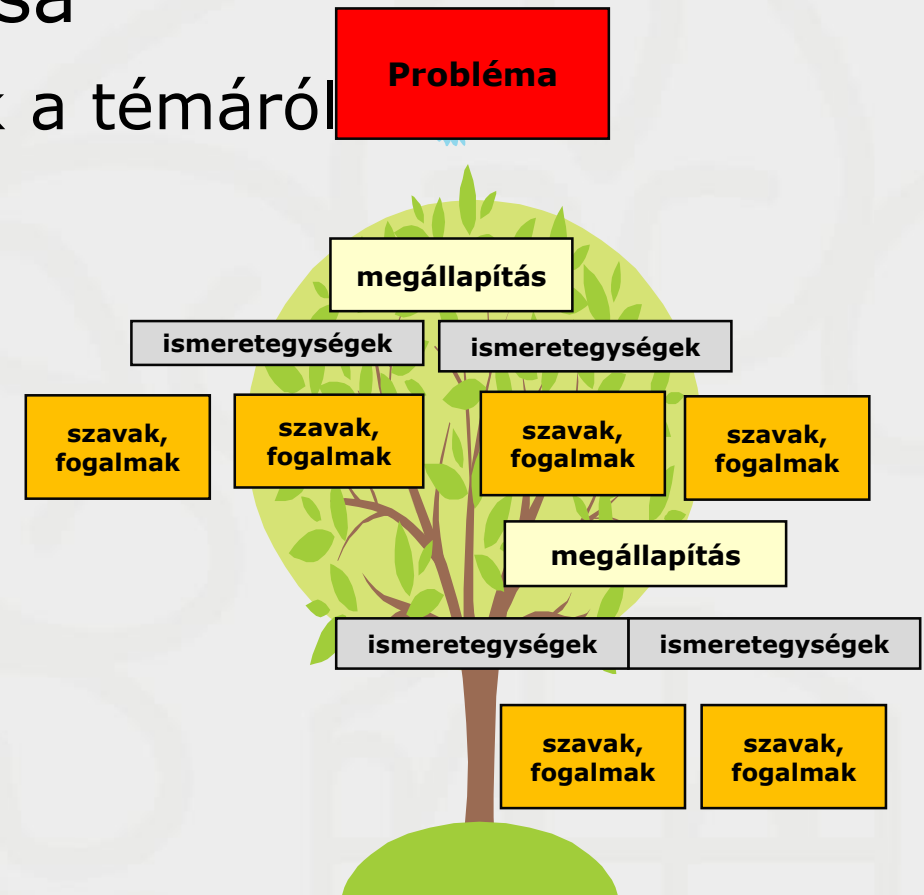
A szakaszok nem határolódnak el mereven

**2. A tudományos
kutatómunka szakaszainak
tartalma,
a tervezés és a terv**

2.1. A TÁJÉKOZÓDÁS EREDMÉNYE

- A kutatási kérdéskör* megfogalmazása
A kérdés nyelvi formába öntött gondolatok a témáról
- A probléma megfogalmazása
konceptualizálás (alapfogalmak tisztázása)
változók beazonosítása,
elméleti előfeltevések előkészítése
- Operacionalizálás:
az adott fogalom méréséhez vezető
konkrét eljárások, lépések megadását jelenti
- Hipotézis megfogalmazása

Hipotézis

- **Az a feltételezés**, amelyet a kutatással kívánunk bizonyítani, és amely a probléma-megfogalmazás során keletkezett kérdésekre keresi a választ.
- Meghatározza a vizsgálandó változókat, valamint az azok közötti viszonyt.
- A kutatás sikere a **jó** hipotézisen is múlik.
(megalapozott, operacionalizálható: konkrét feladattá változtatható, eldönthető, hogy igaz vagy nem) [6]

A jó hipotézis

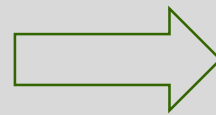

- **Épít** a meglévő ismeretekre. A gyakorlati tapasztalatok és a szakirodalom alapján, elméleti tételekből levezetett állítás.
- **Egyértelmű** és mérhető fogalmak szerepelnek benne. Egyszersmind útmutató a kutatás számára, mert a változók kapcsolatát ítélet formájában jelöli ki, a leíró vizsgálatokban, amikor nem az összefüggések feltárása a feladat, a változók természetét jellemzi, adja meg.
- **Egyszerű** és **tömör**. Egy hipotézishez célszerű egy mérőeszközt választani. Összetett probléma esetén több alhipotézis megadása javasolt.
- Egyértelműen **igazolható** vagy **elvethető**. Ugyanakkor a feltételezett válaszok helytállóságának eldöntése megvalósítható, többféle módszert, eljárást igényel az eldöntése.

A hipotézisek igen vagy nem válasz adható rá a kutatás végén. [7]

2.2 TERVEZÉS

TERV

2.2.1 CÉLOK (MIT? MIÉRT?) (Hipotézisre alapozva)

2.2.2 MÓDSZEREK (HOGYAN?)

2.2.3 FOLYAMAT

- főbb lépések: adatgyűjtés, feldolgozás, elemzés, értékelés, közzététel...
- tárgyi, személyi feltételek
- ütemezés, határidők

2.2.4 ELŐVIZSGÁLAT

2.2.5 KRÍZISPONTOK és az INTERVENCIÓ

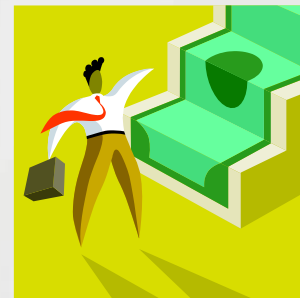

2.2.1 Kutatási célok meghatározása

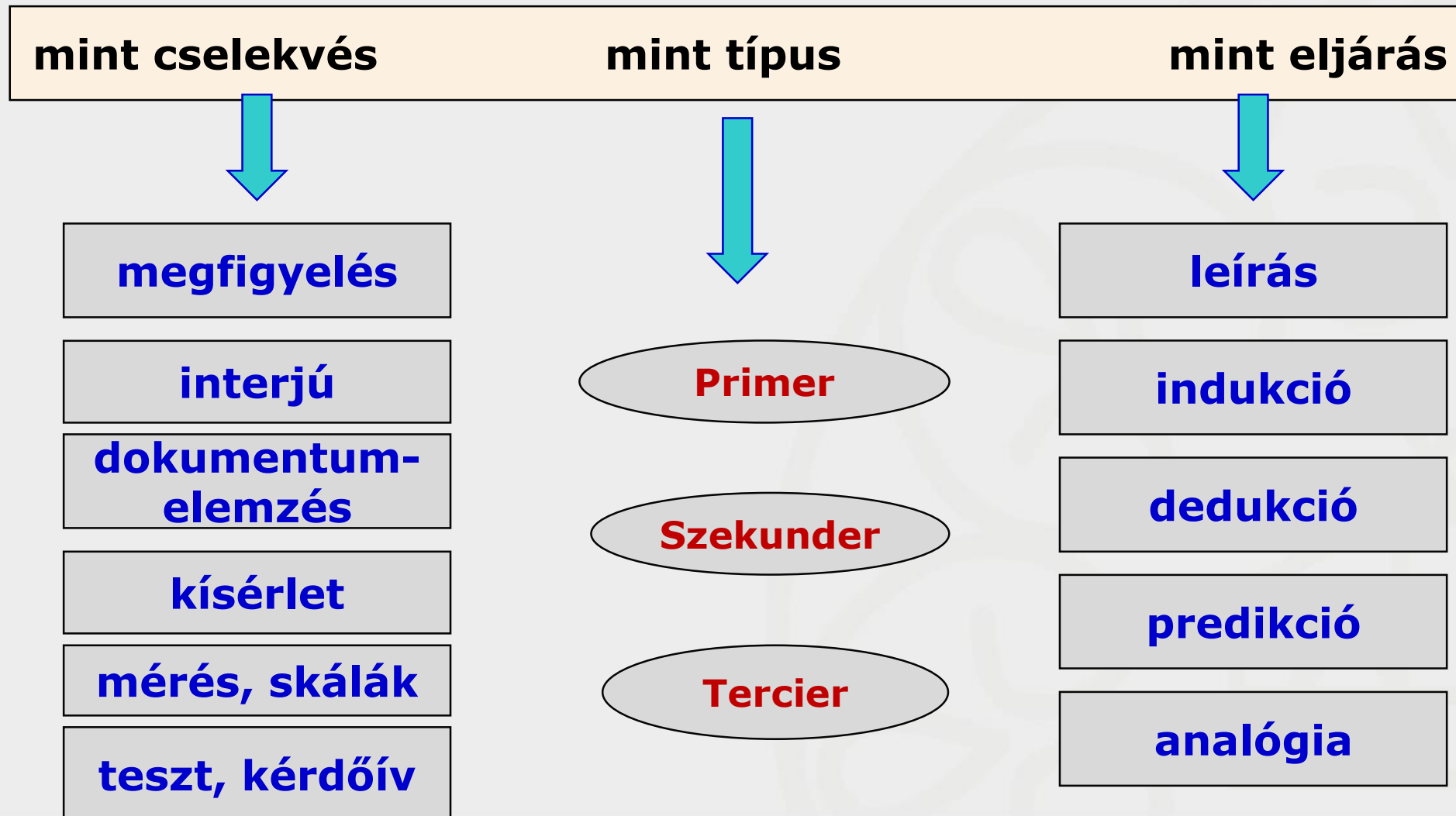
Mit?
Miért?

- a hipotézis szembesítése a tapasztalt tényekkel, adatokkal,
- a kutatási indokok megnevezése,
- a kutatási lépések kijelölése,
- a kutatásban és annak folyamatában a legvégső állapot (ok) megjelölése.

„Annak érdekében, hogy....”

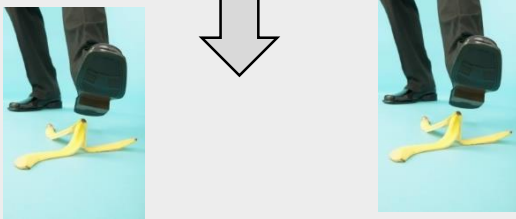

2.2.2 Kutatási módszerek meghatározása

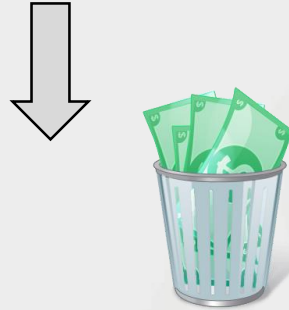
2.2.3 Kutatási folyamat meghatározása

Főbb lépések

- adatgyűjtés,
- feldolgozás,
- elemzés,
- értékelés,
- ellenőrzés,
- következtetések,
- közzététel...

Személyi tárgyi feltételek

- szükséges eszközök
- szükséges pénz
- segítők köre
- segítségkérés formája, ideje
- saját felkészülés

Ütemezés

- elővizsgálat, indítás,
- adatok bekérése, elemzése,
- összegzés, ellenőrzés
- publikáció írása,
- Megjelentetése,
- egyéb teendők

2.2.4. Elővizsgálat lefolytatása

Módszerek kipróbálása

- Megfelel-e a célnak, elfogadott-e?
- Hoz-e eredményt? Elég a mintanagyság?
- Megismételhető, dokumentálható? Stb.

Eszközök kipróbálása

- Működik? Más is megéri?
- Megfelel a céloknak?
- Korrigálható?

Eszköz, módszer véglegesítése

Érvényesség

Megbízhatóság

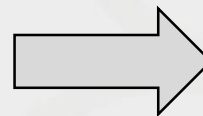
2.2.5 Krízispontok és intervenció

- Számba kell venni, hogy mik az akadályok, hol akadhat el a kutatási folyamat, mik a veszélyek.
- Meg kell határozni, hogy ez esetben mi a folytatás, megoldás
- A krízisintervenciót is tervezni kell (eszköz, humán oldal, anyagi oldal).

4. ADATGYŰJTÉS

- szakirodalom, tudományos irodalom,
- okiratok, szabályzók, utasítások
- jogszabályok,
- korábbi kutatási anyagok, jelentések
- konferenciák anyagai,
- saját primer kutatási cselekmények adatai

„Mielőtt egy oldal saját gondolatot leírsz, olvass el száz oldalt a témában mások által leírt irodalmakból!” [8]

megfigyelés

interjú

**dokumentum-
elemzés**

kísérlet

mérés, skálák

teszt, kérdőív

5. ADATFELDOLGOZÁS

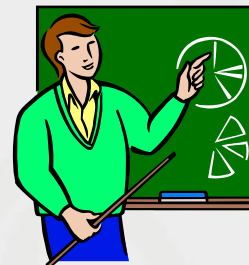
Az adatok

- analizálása, összevetése,
- rendszerezése, tisztítása,
- értékelése,
- ha szükséges, szintetizálása,
- következtetések levonása,
- összegzett következtetések kialakítása, láthatóvá tétele.

6. NYILVÁNOSSÁ TÉTEL

1. Kutatási jelentés készítése
2. Tudományos kommunikáció:
 - Konferenciák
 - Doktori értekezés/védés
 - Habilitáció
 - Publikációk
 - Vitafórumok
 - Szakmai napok
 - Workshop-ok

Köszönöm a figyelmet!

Amennyiben kérdése van, tegye fel!

hornyacsek.julia@uni-nke.hu

(A felhasznált irodalom és megjegyzések a diák alatt jegyzetoldal nézetben vannak.)